

**PÁLYA
VÁLASZTÁS**

Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálat
Továbbtanulási és Pályaválasztási
Tanácsadó Tagintézménye

**TOVÁBBTANULÁSI
KISOKOS**

**AMIT EGY
NYOLCADIKOSNAK
ÉS SZÜLEINEK TUDNI
ÉRDEMES**

1850
BKJK

20²²₂₃

Tartalom

Köszöntő	3
A Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálat Továbbtanulási és Pályaválasztási Tanácsadó Tagintézmény szolgáltatásai.....	4
Néhány jó tanács a pszichológustól.....	5
Hol és hogyan tájékozódhatsz?.....	7
Az új szakképzési rendszerről.....	7
A középfokú oktatási rendszer.....	9
Kinek milyen iskolatípus ajánlott?	10
Pályaválasztást segítő rendezvények	11
„Nyitott kapuk” a középiskolákban	13
Amit a felvételi eljárásról hasznos tudni.....	20
A központi írásbeli felvételi vizsga.....	20
Fontos határidők	22
Szakképzési Centrumok a fővárosban	23
A továbbtanuláshoz, pályaválasztáshoz segítséget nyújtó további intézmények.....	24
Fogalomtár	25

Köszöntő

Kedves Nyolcadikosok! Kedves Szülők!

Kiadványunkkal az általános iskola utáni továbbtanuláshoz nyújtunk segítséget.

Összegyűjtöttük a legfontosabb tudnivalókat, amelyekre egy végzős tanulónak és szüleinek szüksége lehet. Ezzel is szeretnénk előmozdítani tanulók és szülők együttes tájékozódását, a közös gondolkodást és a tudatos iskolakeresést, melyek a sikeres pályaválasztás feltételei.

Természetesen minden információ nem fér el egy kis füzetben, szükség lehet más forrásokra vagy személyes tanácsadásra. Forduljanak bizalommal intézményünkhöz! Szolgáltatásainkról az alábbiakban olvashatnak.

Eredményes tájékozódást és sikeres továbbtanulást kívánunk!

*A Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálat
pályaválasztási tanácsadó munkatársai*

A Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálat Továbbtanulási és Pályaválasztási Tanácsadó Tagintézmény szolgáltatásai

A város szívében, tömegközlekedéssel könnyen elérhető helyen, ingyenes szolgáltatásainkkal várjuk a budapesti oktatási intézmények tanulóit és a fővárosi lakcímmel rendelkezőket.

A megfelelő középiskola kiválasztása olykor nehéz, hosszadalmas feladat, mely körültekintést, kitartást és türelmet igényel.

- A képzési kínálatról, a megfelelő iskola kiválasztásáról és a beiskolázás teendőiről **információs tanácsadó kollégáink** nyújtanak segítséget.
- A továbbtanulási elképzelések kialakításában vagy pontosításában, a lehetőségek végiggondolásában, az önismeret mélyítésében a **pszichológiai tanácsadás** jelenthet támpontot, beszélgetések által, szükség esetén pedig a képességek felmérésével vagy az érdeklődés feltérképezésével.
- **Honlapunkon** számos hasznos tudnivaló: szakmabemutató filmek, online önismereti kérdőívek, áttekinthető táblázatok, tájékoztatók nyújtanak további útmutatást.
- **Személyes konzultációkon** egyéni kérdésekkel, problémákkal fordulhatnak hozzánk.

Szolgáltatásainkra interneten és személyesen is lehet jelentkezni.

Szeretettel várunk minden tanácskérőt!

palyavalasztas.fpsz.hu/jelentkezes

Néhány jó tanács a pszichológustól

Kedves Tanuló!

A középiskola-választás jelentős mérföldkő a jövőbeli pályádhoz vezető úton. Ezt a döntést **akkor érezheted igazán magadénak, ha aktívan részt veszel benne.**

Mit tehetsz ezért?

- **Érdeklődj!** Szerezz ismereteket a középiskolák, pályák és a munka világáról! Kérdezd meg ismerőseidet, látogass el a munkahelyükre! Ha erre nincs lehetőséged, nézz foglalkozásbemutató filmeket! Honlapunkon sok ilyet találsz.
- **Gyűjts tapasztalatot!** Légy vállalkozó szellemű, és próbáld ki magad különböző helyzetekben! Ragadd meg a lehetőséget, ha megfigyelhetsz valakit munkája közben! Lehet, hogy még be is segíthetsz a tevékenységbe. Cselekvésed során saját magadról szerzel információt, ezáltal fejlődik önismereted, mely a megfelelő irány kiválasztásának egyik alappillére.
- **Vegyél részt pályaválasztási rendezvényeken**, ahol közelebbről is megismerhetsz középiskolákat, szakmákat és foglalkozásokat! Ilyen például a Szakmák éjszakája, a Szakma Sztár Fesztivál vagy az őszi továbbtanulási börzék.
- **Ismerd meg az iskolatípusokat!** Érettségizni szeretnél? Szakmát tanulnál? Célodhoz több képzési útvonalon is eljuthatsz. Fontos, hogy a számodra legmegfelelőbb utat válaszd – érdeklődésed, tanulási kedved, kitartásod, felvételi esélyeid szerint.

- **Tájékozódj a középiskolákról! Látogass el nyílt napokra!** Ezekon az alkalmakon sok mindent megtudhatsz: milyen képességekre, szaktudásra tehetsz szert, merre mehetsz utána továbbtanulni, milyen közösségi és szabadidős lehetőségeket biztosít az iskola. Az is szempont lehet, hogy mennyit kell utaznod a lakóhelyedtől az iskoláig. Középiskolás éveid életed egyik legaktívabb időszakát teszik ki, ezért fontos, hogy jól bánj az időddel!
- **Olyan iskolát válassz, amelyre felkészült vagy!** Ha túlvállalod magad, csökkenhet a tanulás iránti motivációd. A nagyon távoli célok elérését érdemes kisebb szakaszokra bontva megtervezni.
- **Jó, ha van „B-terved”.** Nemcsak egyetlen út vezet a hegy-csúcsra.
- **Jelölj meg több középiskolát!**
- **Végül:** ha nehézséged támad az iskola vagy a pályairány kiválasztásával, vagy egyszerűen „csak” kíváncsi vagy magadra, **jelentkezz tanácsadásra!** A konzultációk során hasznos szempontokat kaphatsz önmagad megismeréséhez és pályaválasztással kapcsolatos terveid kialakításához.

Hogyan válassz középiskolát?

A megfelelő irány és intézmény megtalálására számos lehetőség kínálkozik. A tájékozódás és önmagad megismerése párhuzamosan halad, ezért bármilyen **aktivitás** hasznos.

Olyan célokat tűzz ki, amelyeket jó eséllyel **meg is tudsz valósítani!** Távoli célokat **több lépésben is** el lehet érni, ha azonban nem megfelelő követelményeket állítasz magaddal szemben, annak negatív következményei lehetnek.

Hol és hogyan tájékozódhatsz?

Ma már a legtöbb információ megtalálható az interneten. **Honlapunkról** könnyen elérhetők a különböző intézményektől és portálokról származó naprakész információk. Általános iskolás tanulók és szüleik számára ezeket a **kozepiskola.blogspot.hu** oldalon tesszük közzé.

Nem mindenkinek elegendő vagy elérhető az interneten található információ. Ez esetben **érdemes intézményünket felkeresni.**

Az új szakképzési rendszerről

A jelenlegi szakképzési rendszerről az **ikk.hu** hivatalos oldalon érdemes tájékozódni. Az alábbiakban összefoglaljuk a legfontosabb tudnivalókat az utóbbi évek változásairól.

- A korábbiakhoz képest kevesebb, a mai munkaerőpiachoz illeszkedő szakma közül választhatnak a tanulók.
- A szakmák listáját – ágazatokba sorolva – a *Szakmajegyzék* tartalmazza, jelenleg 25 ágazatban 179-et.
- Két iskolatípus átalakult: a korábbi szakgimnáziumokból ötéves *technikumok* lettek, a szakközépiskola új megnevezése pedig *szakképző iskola* (a képzési idő továbbra is három év).
- A szakképzésre való jelentkezés nem konkrét szakmára, hanem ágazatra történik. A szakképző intézmények 25-féle ágazati alapoktatást indíthatnak. A szakmát a képzés során kell majd kiválasztani.

- A képzés első szakaszában – a közismereti tárgyak oktatása mellett – ágazati alapozás történik, amely *ágazati alapvizsgával* zárul (szakképző iskolában a 9., technikumban a 10. évfolyam végén). Ezen időszak alatt a két iskolatípus között mindkét irányban lehetséges az átjárás. Az alapozás végére a tanuló kiválasztja az ágazatból azt a szakmát, amelynek az alapjaival már megismerekedett.
- Az alapvizsga után kezdődik a szakirányú oktatás. Ez lehetőség szerint duális képzésben (valódi munkakörnyezetben, gyakorlati tapasztalatszerzéssel) zajlik.
- A szakképzés alapozó szakaszában tanulók *ösztöndíjat*, a duális képzésben résztvevők – szakképzési munkaszerződéssel – munkabért kapnak.
- A technikum 4. évében a tanulók három tárgyból (magyar, történelem, matematika) előrehozott érettségit tesznek, az idegen nyelvi és a szakmai érettségire az 5. év végén kerül sor.
- A szakképzési rendszer új lehetősége az *Orientációs évfolyam* azok számára lehet segítség, akik bizonytalanok a pályaválasztásban, vagy kompetenciafejlesztésre van szükségük szakmai oktatásuk megkezdése előtt. Az orientációs osztályban a tanulók mentorálása, alképességeinek és kulcskompetenciáinak fejlesztése, pályorientációjának, életpálya-tervezésének elősegítése történik rugalmas tanulásszervezési és személyre szabott oktatási formában.

A középfokú oktatási rendszer

Az alábbiakban összefoglaljuk a középiskola-típusokat, legfontosabb sajátosságait és a továbbtanulási lehetőségeket.

A középfokú oktatási rendszer és a továbbtanulási lehetőségek

Típus	Gimnázium	Technikum	Szakgimnázium	Szakképző iskola	Szakiskola
Képzési idő	4 év vagy 1+4 év (nyelvi előkészítő évfolyammal)	5 év vagy 1+5 év (előkészítő évfolyammal)	5 év	3 év vagy 1+3 év (előkészítő évfolyammal)	általában 4 év
Kimenet (bizonyítvány)	gimnáziumi érettségi	érettségi + technikus szakmai képzettség	érettségi + szakképesítés (pedagógiai, közművelődési, művészeti)	szakmai képzettség	szakmai vagy részszakmai képzettség

Továbbtanulás szakképzésben	Szakképzés 2 év	Ágazaton belül újabb szakképzés 1 év, eltérő ágazatban 2 év	További szakképzés, felnőttoktatás
Továbbtanulás felsőoktatásban	Bármely irányú alap-, osztatlan képzés vagy felsőoktatási szakképzés	Szakirányú felsőoktatási szakképzés vagy alapképzés (gimnáziumi típusú kiegészítő érettségi után bármely alap- vagy osztatlan képzés)	Érettségi birtokában felsőoktatás

Kinek milyen iskolatípus ajánlott?

Az eredményes továbbtanuláshoz fontos a megfelelő **iskolatípus** kiválasztása. Ehhez néhány megfontolásra érdemes szempontot kínálunk.

Gimnázium

Azoknak a gyerekeknek szerencsés útirány, akiknek nem okoz nagy gondot a tanulás. Szívesen foglalkoznak a tananyaggal, javarészt kiegyensúlyozottan teljesítenek, érettségi után pedig esélyt látnak felsőoktatási tanulmányok folytatására.

A gimnázium választása akkor is megfelelő lehet, ha a tanuló még „nagyon távolinak” érzi valamilyen szakmai irány kiválasztását – amellet, hogy iskolai eredményei, képességei és felkészültsége ezt lehetővé teszik.

Technikum

Annak érdemes technikumot választani, aki képes érettségi bizonyítványt szerezni, és komolyabban érdeklődik egy meghatározott szakmairány felé. Adottságai, képességei és irányultsága alapján már ebben az életkorban valószínűsíthető lehet az érettségi után egy meghatározott szakmairányban történő foglalkozásválasztást.

Szaktgimnázium (pedagógiai, művészeti, közművelődési szakképzés iskolatípusa)

Annak érdemes szaktgimnáziumot választani, aki képes érettségi bizonyítványt szerezni, és kedvet érez pedagógiai, közművelődési vagy művészeti szakmairány felé. Adottságai, képességei és irányultsága alapján már ebben az életkorban valószínűsíthető lehet az érettségi után ilyen irányú foglalkozásválasztást.

Szakképző iskola

Szakképző iskolai képzést akkor célszerű választani, ha az érettségi megszerzése nappali tagozaton valamely oknál fogva nem valószínű, és a tanuló inkább szakmát szeretne elsajátítani.

Szakiskola

A szakiskolákban sajátos nevelési igényű, tanulásban akadályozott gyermekek, fiatalok tanulhatnak speciális képzési program szerint.

Pályaválasztást segítő rendezvények

A középiskola kiválasztásában jelentős mértékben segíthetnek az évente megrendezésre kerülő, hagyományos **iskolabörzék és pályaválasztási kiállítások.**

Miért érdemes börzére menni?

A rendezvények lehetőséget nyújtanak a fiataloknak arra, hogy **személyesen is találkozzanak a fővárosi középiskolák kínálatával, kérdéseikre választ kapjanak.**

A szervezők érdekes bemutatókkal, színes programokkal várják a beiskolázás előtt álló tanulókat és szüleiket.

Intézményünk számos kiállításon, börszén képviselteti magát. Standunkon tanácsadóink készséggel válaszolnak a felmerülő kérdésekre, igény esetén alkalom nyílik a személyes tanácsadásra való jelentkezésre is.

Időpont	Helyszín	Nyitvatartás
2022. szeptember 27-29.	Újpesti Középiskolai Börze Újpesti Kulturális Központ, 1042 Budapest, István út 17-19.	10-19 óráig
2022. október 4-5.	„SzakMÁzz!” Budapest Pályaválasztási Kiállítás Budapesti Olimpiai Központ „C” csarnok 1146 Budapest, Dózsa György út 1.	9-15 óráig
2022. október 13.	Kispesti Pályaválasztási Börze KMO Művelődési Központ, 1191 Budapest, Teleki u. 50.	9-15 óráig
2022. október 20.	Fővárosi Pályaválasztási Börze Budapesti Művelődési Központ, 1119 Budapest, Etele út 55/a	10-16 óráig
2022. október 26.	Ferencvárosi Pályaválasztási Börze Ferencvárosi Művelődési Központ, 1096 Budapest, Haller u. 27.	10-15 óráig
2022. november 10-11.	Pesterzsébeti Pályaválasztási Börze Csili Művelődési Központ, 1201 Budapest, Nagy-Győri I. u. 4-6.	Nov. 10-én 13-19 óráig; Nov. 11-én 9-18 óráig
2022. november 23-24.	Mi a pálya? szervezés alatt	

„Nyitott kapuk” a középiskolákban

Miért érdemes nyílt napokra látogatni?

A személyes tapasztalat mindig több, mint az olvasott vagy hallott információ. Egy iskola nyílt napján körbesétálhatsz az épületben, találkozhatsz tanárokkal, kérdezhetsz oda járó diákoktól, ez mind-mind segít az elképzeléseid, terveid alakításában.

Megjegyzés: Az iskolákat betűrendben tüntettük fel. A táblázatban azok az intézmények láthatók, melyek lapzártánkig (2022. 08. 31.) meghatározták nyílt napjaik időpontját. Az itt nem szereplő iskolák további adatai elérhetők honlapunkról.

Terjedelmi okok miatt minden intézménynél csak az első nyílt napjának dátuma szerepel. A többi információ az intézmény honlapján illetve honlapunkon található:

palyavalasztas.fpsz.hu/nyilt-napok-a-kozepiskolakban

A rövidítések magyarázata:

BGéSZC	Budapesti Gépészeti Szakképzési Centrum
BGSZC	Budapesti Gazdasági Szakképzési Centrum
BKSZC	Budapesti Komplex Szakképzési Centrum
BMSZC	Budapesti Műszaki Szakképzési Centrum
KMASZC	Közép-magyarországi Agrárszakképzési Centrum

Látogatás előtt javasoljuk felkeresni az iskola honlapját, nem történt-e az időpontban változás!

Intézmény	Elérhetőség	Dátum
Adventum Iskola	1114 Budapest, Villányi út 11-13. adventumiskola.hu	2022. 11. 22.
Alternatív Közgazdasági Gimnázium, Szakgimnázium és Általános Iskola	1035 Budapest, Raktár u. 1. akg.hu	2022. 12. 03.
Avicenna International College Magyar-Angol Két Tanítási Nyelvű Gimnáziuma	1089 Budapest, Orczy út 3-5. avicenna.hu	2022. 11. 09.
Baár-Madas Református Gimnázium, Általános Iskola és Kollégium	1022 Budapest, Lorántffy Zsuzsanna u. 3. bmrq.hu	2022. 09. 30.
Benkő István Református Általános Iskola és Gimnázium	1043 Budapest, Nyár u. 4. benkorefi.hu	2022. 11. 10.
BGÉSZC Arany János Technikum és Szakképző Iskola	1072 Budapest, Nyár u. 9. aranymzski.hu	2022. 11. 08.
BGÉSZC Csonka János Technikum és Szakképző Iskola	1165 Budapest, Arany János u. 55. csonka.gszc.hu	2022. 04. 10.
BGÉSZC Eötvös Loránd Technikum	1204 Budapest, Török Flóris u. 89. eotvoszski.hu	2022. 09. 23.
BGÉSZC Ganz Ábrahám Két tanítási Nyelvű Technikum	1195 Budapest, Üllői út 303. ganziskola.hu	2022. 10. 04.
BGÉSZC Mechatronikai Technikum	1118 Budapest, Rétköz u. 39. mechatronika.hu	2022. 09. 29.
BGÉSZC Szily Kálmán Technikum és Kollégium	1097 Budapest, Timót u. 3. szily.hu	2022. 11. 07- 11. 12.

Intézmény	Elérhetőség	Dátum
BGSZC Békésy György Technikum	1174 Budapest, Széchenyi u. 9-11. bekesy-iskola.hu	2022. 10. 04.
BGSZC Berzeviczy Gergely Két Tanítási Nyelvű Közgazdasági Technikum	1047 Budapest, Baross u. 72. berzeviczy.hu	2022. 10. 11.
BGSZC Budai Technikum	1126 Budapest, Márvány u. 32. budaitechnikum.hu	2022. 10. 10.
BGSZC Harsányi János Technikum	1091 Budapest, Ifjúmunkás u. 31. harsanyi-bp.hu	2022. 10. 26.
BGSZC II. Rákóczi Ferenc Technikum	1075 Budapest, Wesselényi u. 38. rakoczif.hu	2022. 11. 08.
BGSZC Katona József Technikum	1138 Budapest, Váci út 107. katonaj-mkszig.hu	2022. 10. 24.
BGSZC Pestszentlőrinci Technikum	1184 Budapest, Hengersor u. 34. hengensor.hu	2022. 09. 20.
BGSZC Széchenyi István Kereskedelmi Technikum	1088 Budapest, Vas u. 9-11. vasutca.hu	2022. 10. 19.
BGSZC Terézvárosi Technikum és Szakképző Iskola	1064 Budapest, Szondi u. 41. kersuli.hu	2022. 09. 29.
BKSZC Erzsébet Királyné Szépcsészeti Technikum	1203 Budapest, Kossuth Lajos u. 35. sisy.hu	2022. 11. 07.
BKSZC Gundel Károly Vendéglátó és Turisztikai Technikum	1097 Budapest, Ecseri út 7. gundeliskola.hu	2022. 11. 08.

Intézmény	Elérhetőség	Dátum
BKSZC Kaesz Gyula Faipari Technikum és Szakképző Iskola	1149 Budapest, Egressy út 36. kaesz.tejgrafika.hu	2022. 11. 14.
BKSZC Kézművesipari Technikum	1083 Budapest, Práter u. 31. kezmuveskepzo.hu	fol- y- ama- tosan
BKSZC Kozma Lajos Faipari és Kreatív Technikum	1041 Budapest, Deák Ferenc u. 40. kozmafafa.hu	2022. 10. 03.
BKSZC Kreatív Tehnikum	1133 Budapest, Vág u. 12-14. kreativtechnikum.hu	2022. 10. 11.
BKSZC Mándy István Szakképző Iskola és Szakiskola	1089 Budapest, Elnök u. 3. mandysuli.bkszc.hu	2022. 11. 22.
BKSZC Pogány Frigyes Technikum	1183 Budapest, Thököly út 11. poganyisuli.hu	2022. 10. 13.
BKSZC Schulek Frigyes Két Tanítási Nyelvű Építőipari Technikum	1087 Budapest, Mosonyi u. 6. schulek.hu	2022. 11. 14.
BKSZC Szamos Mátyás Technikum és Szakképző Iskola	1212 Budapest, Petőfi tér 1. csepven.hu	2022. 10. 04.
BKSZC Újbudai Szakiskola és Szakképző Iskola	1119 Budapest, Leiningen u. 27-35. ujbudaiszakiskola.hu	2022. 11. 10.
BKSZC Weiss Manfréd Technikum, Szakképző Iskola és Kollégium	1211 Budapest, Tanműhely köz 7. wm-iskola.hu	2022. 11. 21.
BKSZC Ybl Miklós Építőipari Technikum és Szakképző Iskola	1149 Budapest, Várna u. 21/B yblszakkepzo.hu	2022. 11. 09.

Intézmény	Elérhetőség	Dátum
BMSZC Bláthy Ottó Titusz Informatikai Technikum	1032 Budapest, Bécsi út 134. blathy.info	2022. 10. 26.
BMSZC Bolyai János Műszaki Technikum és Kollégium	1134 Budapest, Váci út 21. bolyai-bp.edu.hu	2022. 11. 14.
BMSZC Egressy Gábor Két Tanítási Nyelvű Technikum	1149 Budapest, Egressy út 71. egressy.info	2022. 10. 12.
BMSZC Than Károly Ökoiskola és Technikum	1023 Budapest, Lajos u. 1-5. than.hu	2022. 09. 26.
BMSZC Verebély László Technikum	1139 Budapest, Üteg u. 13-15. verebelyszki.hu	2022. 11. 11.
Budai Rajziskola – Alapfokú Művészeti Iskola és Szakgimnázium	1123 Budapest, Alkotás u. 45. budairajziskola.hu	2023. 04. 03.
Budapest School Általános Iskola és Gimnázium	1081 Budapest, János Pál pápa tér 25. budapestschool.org	2022. 10. 10.
Budapest I. Kerületi Kosztolányi Dezső Gimnázium	1012 Budapest, Attila út 135-137. kosztolanyigimnazium.hu	2022. 11. 15.
Budapest VI. Kerületi Szinyei Merse Pál Gimnázium	1063 Budapest, Szinyei Merse u. 7-9. szinyeigimibp.hu	2022. 11. 11.
Budapest VIII. Kerületi Vörösmarty Mihály Gimnázium	1085 Budapest, Horánszky u. 11. vmgsuli.hu	2022. 11. 07.
Budapest IX. Kerületi Leövey Klára Gimnázium	1096 Budapest, Vendel u. 1. leovey.hu	2022. 10. 11.

Intézmény	Elérhetőség	Dátum
Budapest X. Kerületi Zrínyi Miklós Gimnázium	1108 Budapest, Mádi út 173. zmg.hu	2022. 11. 09.
Budapest XVIII. Kerületi Vörösmarty Mihály Ének-zenei Nyelvi Általános Iskola és Gimnázium	1181 Budapest, Vörösmarty u. 64. vmzene.hu	2022. 11. 10.
Burattino Általános és Középiskola, Gyermekotthon	1212 Budapest, Táncsics Mihály u. 27-29. burattino.hu	2022. 11. 15.
Csanádi Árpád Sportiskola, Általános Iskola és Gimnázium	1143 Budapest, Őrnagy u. 5-7. csanadiiskola.hu	2022. 11. 22.
Deák Diák Ének-zenei Általános Iskola és Gimnázium Bauer Sándor utcai Tagintézménye	1086 Budapest, Bauer Sándor u. 6-8. lakatosmenyhert- iskola.hu	2022. 11. 17.
Deák Téri Evangélikus Gimnázium	1052 Budapest, Sütő u. 1. deakteri.hu	2022. 10. 01.
Dr. Somogyi Imre Baptista Szakképző Iskola, Technikum, Általános Iskola, Szakiskola és Gimnázium	1204 Budapest, Pöltenberg u. 8/b-14. sibi.hu	2022. 11. 09.
Erzsébetvárosi Magyar-Angol Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola és Művészeti Szakgimnázium	1073 Budapest, Kertész u. 30. erzsebetvarosiiskola.hu	2022. 11. 09.
Garabonciás Középiskola Budapest	1074 Budapest, Szövetség u. 35. garabonciasonline.hu	2022. 10. 19.

Intézmény	Elérhetőség	Dátum
Jaschik Álmos Művészeti Szakgimnázium és Technikum	1097 Budapest, Illatos út 2-4. jaschikmuveszeti.hu	2022. 11. 21.
Kispesti Deák Ferenc Gimnázium	1192 Budapest, Gutenberg krt. 6. kdfg.hu	2022. 11. 28.
Kispesti Károlyi Mihály Magyar-Spanyol Tannyelvű Gimnázium	1191 Budapest, Simonyi Zsigmond u. 33. karolyigimnazium.edu.hu	2022. 10. 03.
Magyar-Kínai Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola és Gimnázium	1158 Budapest, Neptun u. 57. magyar-kinai.hu	2022. 11. 10.
Német Nemzetiségi Gimnázium és Kollégium	1203 Budapest, Serény u. 1. dng-bp.hu	2022. 10. 04.
Pasaréti Szabó Lőrinc Magyar-Angol Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola és Gimnázium	1026 Budapest, Pasaréti út 191-193. szli.hu	2022. 11. 16.
Szabóky Adolf Általános és Szakképző Iskola	1211 Budapest, Transzformátorgyár u. 7. szakisuli.hu	előre egyezte- tett idő- pontban
Szent Anna Görögkatolikus Gimnázium és Technikum	1081 Budapest, Bezerédj u. 16/A szentanna-gk.hu	2022. 10. 13.
Szent Margit Gimnázium	1114 Budapest, Villányi út 5-7. szmg.hu	2022. 11. 26.
Újpesti Csokonai Vitéz Mihály Általános Iskola és Gimnázium	1048 Budapest, Bőrfestő u. 5-9. csvmg.hu	2022. 10. 04.

Amit a felvételi eljárásról hasznos tudni

Az alábbiakban ismertetjük a felvételi eljárás szabályait, és összefoglaljuk a legfontosabb teendőket és határidőket.

A fejezetben talált, nem pontosan ismert kifejezéseket érdemes a füzet végén elhelyezett *Fogalomtár* segítségével értelmezni.

A központi írásbeli felvételi vizsga

Az írásbeli felvételit „központi”, egységes írásbeli vizsgának nevezik, mivel az Oktatási Hivatal (OH) által megküldött feladatlapok felhasználásával kerül megszervezésre. A dolgozatokat javítókulcsok alapján, országosan egységesen értékelik.

Célszerű megírni az egységes írásbeli felvételi vizsgát!

Ha a tanuló nem írt központi felvételit, akkor nem jelölhet meg olyan intézményt, amely előírja ezt a vizsgát.

A központi, egységes írásbeli vizsgára való jelentkezés határideje: 2022. december 2.

A felvételi bármelyik – vizsgát szervező – iskolában megírható. (Ezekről az intézményekről jegyzék készül, melyet az OH honlapján, 2022. november 16-ig közzétesznek.)

Az egységes írásbeli felvételi vizsgához szükséges **jelentkezési lap** (amely nem azonos a középfokú intézményekbe való tényleges jelentkezési lappal) **letölthető** és sokszorosítható (oktatas.hu).

A központi írásbeli vizsgákat országosan egységesen szervezik meg:

- a **9. évfolyamra** és az Arany János Tehetséggondozó Programra jelentkezők számára

2023. január 21-én, 10 órától,

- a **pótló írásbeli időpontja:**

2023. január 31-én, 14 órától.

Pótló írásbeli vizsgát azok a tanulók írhatnak, akik az előző írásbelin alapos ok miatt nem tudtak részt venni (ezt igazolniuk kell).

A tanulóknak a központi írásbeli vizsgára **diákigazolványt vagy személyi igazolványt** kell vinni magukkal.

Vizsgáznni magyar nyelvből és matematikából kell. Mindkét vizsga időtartama 45 perc, köztük 15 perc szünetet kapnak a tanulók.

A vizsgákra való felkészülés eredményes módszere, ha a tanuló megoldja az előző évek vizsgáinak letölthető feladatsorait (megtalálhatók az OH honlapján), vagy előkészítő foglalkozásokra jár.

A feladatokat és a megoldásokat a vizsgát követő napon az OH a honlapján közzéteszi, így a vizsgázók, illetve szüleik összehasonlíthatják a dolgozatok értékelését a javítókulcsokkal.

Az írásbeli vizsga kiértékelt feladatlapjait a vizsgázó és szülője az iskola képviselőjének jelenlétében, az igazgató által meghatározott helyen és időben megtekintheti, azokról másolatot készíthet, és az értékeléssel kapcsolatban észrevételt tehet.

A központi írásbeli vizsga eredményéről a vizsgát szervező középiskola 2023. február 10-ig Értékelőlapot állít ki (ez az Értékelőlap eredeti példánya). Ezt őrizd meg, és a szóbeli felvételire vidd magaddal! (A jelentkezési lapok mellé az Értékelőlap másolata csatolandó.)

A sajátos nevelési igényű (SNI), illetve beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő (BTMN) tanulóknak és szüleiknek jóval a felvételi eljárás megkezdése előtt tájékozódniuk kell. Legkésőbb 2022. december 2-ig fel kell keresni azt az iskolát, ahol a tanuló a központi írásbeli felvételi feladatsort írja, és ott benyújtani a szakértői véleményt.

SNI tanulókra speciális eljárási szabályok vonatkoznak, melyeket érdemes részletesen tanulmányozni (Nkt 4. § 25. pontjában meghatározott SNI, illetve a 3. pontjában meghatározott BTMN, továbbá a Nkt 51. § [5] bekezdése).

Fontos határidők

	Határidők	Feladatok
1.	2022. 10. 20.	Középfokú iskolák honlapjukon közzéteszik felvételi tájékoztatójukat.
2.	2022. 10. 31.	Az általános iskola tájékoztatja a tanulókat a felvételi eljárás rendjéről.
3.	2022. 11. 16.	Az Oktatási Hivatal közzéteszi a központi írásbeli felvételi vizsgát szervező intézmények jegyzékét.
4.	2022. 12. 02.	A tanulók jelentkezése a központi írásbeli felvételi vizsgára közvetlenül a központi írásbeli felvételi vizsgát szervező – az Arany János Tehetség gondozó Programra történő pályázat benyújtása esetén a pályázatban megjelölt – intézménybe.
5.	2023. 01. 21.	Az általános felvételi eljárás kezdete.
6.	2023. 01. 21. 10:00	Központi írásbeli felvételi vizsgák a kilencedik évfolyamra és az Arany János Tehetség gondozó Programba jelentkezők számára az érintett intézményekben.
7.	2023. 01. 31. 14:00	Pótló központi írásbeli felvételi vizsgák a kilencedik évfolyamra, valamint az Arany János Tehetség gondozó Programba jelentkezők számára, ha az előző írásbelin alapos ok miatt nem tudtak részt venni.
8.	2023. 02. 10.	A központi írásbeli felvételi vizsgát szervező intézmények értesítik a tanulókat az írásbeli eredményéről.

	Határidők	Feladatok
9.	2023. 02. 22.	Az általános iskola továbbítja a tanulói jelentkezési lapokat a középfokú iskoláknak, a tanulói adatlapok első példányát pedig az Oktatási Hivatalnak.
10.	2023. 02. 27- 03. 14.	A szóbeli meghallgatások az általános felvételi eljárás keretében.
11.	2023. 03. 17.	A középfokú iskola eddig az időpontig nyilvánosságra hozza a jelentkezők felvételi jegyzékét.
12.	2023. 03. 21-22.	A tanulói adatlapok módosításának lehetősége az általános iskolában.
13.	2023. 04. 28.	A felvételt hirdető középfokú iskolák megküldik a felvételtől vagy az elutasításról szóló értesítést a jelentkezőknek és az általános iskoláknak.
14.	2023. 05. 08- 05. 19.	Rendkívüli felvételi eljárást kell tartani, ha az általános felvételi eljárás keretében a felvehető létszám 90%-ánál kevesebb tanulót vettek fel.
15.	2023. 06. 21-23.	Beiratkozás a középfokú iskolákba.

Szakképzési Centrumok a fővárosban

A szakképzést végző középfokú intézmények (technikumok és szakképző iskolák) – az alapítványi, egyházi és magániskolákat kivéve – öt szakképzési centrum alá tartoznak.

A fővárosban képzést indító centrumok:

Szakképzési Centrum	Címe	Elérhetősége
Budapesti Gazdasági Szakképzési Centrum	1074 Budapest, Dohány u. 65.	413-2777 bgszc.hu
Budapesti Gépészeti Szakképzési Centrum	1139 Budapest, Váci út 179-183.	585-8180 gszc.hu
Budapesti Komplex Szakképzési Centrum	1211 Budapest, Tanműhely köz 7.	585-8050 bkszc.hu
Budapesti Műszaki Szakképzési Centrum	1149 Budapest, Várna u. 23.	585-8220 bmszc.hu
Közép-magyarországi Agrárszakképzési Centrum	1065 Budapest, Andrásy út 63-65.	413-3710 kmaszc.hu

A továbbtanuláshoz, pályaválasztáshoz segítséget nyújtó további intézmények

Speciális helyzetű tanulók az alábbi intézményektől kaphatnak személyre szabott segítséget: *felmentést, fejlesztést és egészségügyi alkalmasságuk megállapítását.*

Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálat tagintézményei (szakértői bizottságok; beszéd-, látás-, hallás-, mozgásvizsgáló; kerületi nevelési tanácsadók)		
Elérhetőségeket ld. a honlapon	267-2433	fpsz.hu
Nemzeti Népegészségügyi Központ (NNK) Munkahigiénés és Foglalkozás-egészségügyi Főosztály, Foglalkozás-egészségügyi Alap- és szakellátás, Ifjúsági szakmai alkalmasságot vizsgáló szakrendelés		
1096 Budapest, Nagyvárad tér 2. fszt. 6.	896-8720, 896-8721	nnk.gov.hu

Egyéb intézmények

Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara		
1016 Budapest, Krisztina krt. 99.	488-2000	bkik.hu
Budapest Főváros Kormányhivatala Foglalkoztatási Főosztály		
1082 Budapest, Kisfaludy u. 11.	477-5700	fovaros.munka.hu
Siketek és Nagyothallók Országos Szövetsége (SINOSZ)		
1068 Budapest, Benczúr u. 21.	351-0434	sinosz.hu
Mozgássérült Emberek Rehabilitációs Központja (MEREK)		
1022 Budapest, Marczibányi tér 3.	212-5704	merek.hu
Mozgássérültek Budapesti Egyesülete		
1136 Budapest, Hegedűs Gy. u. 43.	349-8172	mbeinfo.hu
Vakok és Gyengénlátók Országos Szövetsége		
1146 Budapest, Hermina út 47.	384-8440	mvgyosz.hu

Fogalomtár

A beiskolázás során használt legfontosabb fogalmak magyarázata

A füzet szövegében *dőlt betűvel* szedtük azokat a kifejezéseket, amelyek a fogalomtárban megtalálhatók. Megjelöltük az új szakképzési rendszerhez tartozó fogalmakat is.

Ágazati alapvizsga: az ágazati alapkutatást lezáró vizsga, technikumban a 10., szakképző iskolában a 9. évfolyam végén. Sikeres vizsga esetén a tanuló jogosult a *duális képzésbe* való belépésre. Az ágazati alapvizsga eredménye a képzést záró szakmai vizsga eredményébe beszámít. Ez azt jelenti, hogy ha valaki egy szakma megszerzését követően az adott ágazathoz tartozó további szakmát kíván szerezni, az ágazati alapvizsgát nem kell megismételnie.

Dobbantó program: a Dobbantó program keretében szervezett alapkompétencia-fejlesztő év célja, hogy a magatartási és tanulási zavarokkal küzdő, az iskolai rendszerű oktatásban lemaradó, vagy a rendszerből már kisodródott 16-25 éves fiatalok számára a szakképző iskolák szakmai kínálati bázisán az oktatás vagy a munka világába visszavezető, a sikeres egyéni életút megtalálásához lehetőséget nyújtson.

Duális szakképzés (ÚJ): A duális szakképzésben a tanuló szakirányú elméleti oktatását elsősorban a szakképző intézmények, a szakirányú gyakorlati oktatást az intézménnyel együttműködő cégek, vállalatok végzik. Így a tanulók már a szakma megszerzése előtt valós gazdasági környezetben, korszerű elméleti és gyakorlati ismereteket szerezhhetnek. A duális szakképzés alatt a cégek a tanulókkal szakképzési munkaszerződést kötnek, melyet a szakképesítés megszerzése után – kölcsönös megalégedés esetén – munkaszerződéssé is alakíthatnak. A diákok munkabért kapnak.

Egészségügyi alkalmasság: orvosi szakvéleményre alapozott megállapítása annak, hogy a személy testi adottságai, egészségi és pszichikai állapota alapján képes (önmaga és mások veszélyeztetése nélkül) adott szakma szerinti tevékenység, foglalkozás gyakorlására és a szakmai vizsgára való felkészülésre.

Első és második szakképesítés: a Szakmajegyzékben szereplő, technikumban vagy szakképző iskolában megszervezett, az állam által támogatott képzésben megszerzett államilag elismert szakmák, amelyek adott munkakör betöltésére, foglalkozás, tevékenység gyakorlására képesítenek.

Emelt szintű oktatás: meghatározott tantárgy magasabb követelmények szerint történő tanítása.

Felvételi Központ: Feladata a *Tanulói adatlapok* feldolgozása, a felvételi eljárás végeredményének kialakítása. Az Oktatási Hivatal (OH) Köznevelési Információs Rendszerek Osztályának elérhetőségei:

e-mail cím: kifir@oh.gov.hu

Ügyfélszolgálat telefonszáma: (96) 510 000

Gimnázium: négy, hat vagy nyolc – nyelvi előkészítő évfolyam esetében öt, hét vagy kilenc – évfolyammal működő nevelési-oktatási intézmény, ahol általános műveltséget megalapozó, valamint érettségi vizsgára és felsőfokú tanulmányok megkezdésére felkészítő nevelés-oktatás folyik.

Jelentkezési lap: A középfokú iskolai felvételi kérelmet az Oktatási Hivatal által elkészített és honlapján közzétett jelentkezési lapon lehet benyújtani. Az eljárásban részt vevő tanuló több jelentkezési lapot is kitölthet. Egy jelentkezési lapon egy iskola adatai tüntethetők fel, egy iskolánál több *tanulmányi* terület is megjelölhető. A jelentkezési lapon a választott tanulmányi terület belső kódját minden esetben fel kell tüntetni.

Két tanítási nyelvű oktatás: A két tanítási nyelvű iskolai oktatásban a tanítás egyidejűleg két nyelven, magyarul és idegen nyelven (célnyelven) folyik. Célnyelv bármelyik idegen nyelv lehet, és a magyar nyelv- és irodalom tantárgy kivételével bármelyik tantárgy tanítható a célnyel-

ven. A két tanítási nyelvű oktatás célja, hogy a diákok magas szintű idegennyelv-tudás és idegennyelv-használat birtokába jussanak.

Központi írásbeli felvételi: A középiskolai felvételi eljárás során megírt, központilag kiadott egységes követelményekre épülő írásbeli vizsga magyar nyelvből és matematikából, melynek eredményét minden középiskola köteles elfogadni. Megírása nem kötelező, csak akkor, ha a kiválasztott középiskola ezt előírja. (Érdemes megírni, mert számos iskola kéri a jelentkezés feltételeként.)

Módosító tanulói adatlap: Az általános iskola 2023. március 22. és 23. között egy alkalmat köteles biztosítani ahhoz, hogy a tanuló és a szülő közösen módosíthassa a tanulmányi területek rangsorát a tanulói adatlapon.

Műhelyiskola: a műhelyiskolában azok a fiatalok tudnak részs szakmát szerezni, akik lemorzsolódnának, és végzettség nélkül lépnének ki a szakképzésből, vagy a *Dobbantó programban* alapfokú képesítést szereztek, de nem tudnak a klasszikus iskolai környezetben tanulni. A műhelyiskola a korábbi szakképzési hídprogramot váltja fel. A műhelyiskolában a szakma tanulása a gyakorlati képzés helyszínén történik. A műhelyiskolában a tanulónak a végzettség megszerzése nem tanévhez kötött, de legalább fél évig tart. Nincsenek közismereti tantárgyak. Minden ismeret a részs szakmához kötődik, amelyet a tanuló a mesterétől sajátít el.

Nyelvi előkészítő osztály: Nem azonos a célnyelvi előkészítéssel folyó ötéves, **két tanítási nyelvű oktatással**. Abban hasonlítanak, hogy mindkettőnél van egy intenzív nyelvi felkészülést biztosító évfolyam, és a tizenharmadik évfolyamon fejeződik be a nevelés és oktatás. A nyelvi előkészítő osztályban a kilencedik évfolyamon legalább a kötelező tanórai foglalkozások negyven százalékának megfelelő időkeretet idegen nyelvre, a nyelvi előkészítésre

fel nem használt időkeret legalább huszonöt százalékát informatikai ismeretek oktatására, a fennmaradó időkeretet pedig képességfejlesztésre kell fordítani.

Orientációs évfolyam: kompetenciafejlesztő év azoknak a fiataloknak, akik bizonytalanok a pályaválasztásban, vagy az általános iskolát kompetenciahiánnyal fejezik be. Feladata nem az általános iskolai tananyag ismételése, hanem a kompetenciák felmérésére alapozott fejlesztés. A szakképző intézményekbe való belépésnek feltétele, hogy rendelkezzen a tanuló azokkal az alapkompenciákkal, melyek szükségesek a szakma elsajátításához.

Ösztöndíj a szakképzésben: Minden szakképzésben részt vevő tanulónak tanulmányi eredménytől függő mértékű ösztöndíj jár, amelyet a továbbiakban – a duális képzésben – munkabér vált fel. Az ösztöndíj mértéke a mindenkori minimálbér meghatározott százaléka. Az idei évben ez azt jelenti, hogy a technikumok 9-10. évfolyamán minden tanuló havi 8 ezer forint összegű, a szakképző iskola 9. évfolyamán havi 16 ezer forint összegű ösztöndíjat kap. Technikumban a 11. évfolyammal, szakképző iskolában a 10. évfolyammal kezdődően a tanulók tanulmányi eredménytől függően akár havi 10 ezer és 50 ezer forint közötti összegben részesülhetnek, ha valamilyen okból duális képzésben nem vesznek részt. Az ösztöndíj egy része pályakezdési juttatásként kerül kifizetésre, melyre akkor jogosult a tanuló, ha sikeresen befejezi a képzést és szakmát szerez. Ennek mértéke 150 ezer forinttól 300 ezer forintig terjedhet, a szakmai vizsga eredményétől függően.

Pályaválasztási tanácsadás: Feladata a tanuló adottságainak, tanulási képességének, irányultságának szakszerű felmérése, és ennek eredményeképpen középfokú továbbtanulás, szakképesítés, felsőoktatási szak ajánlása. Budapesten a Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálat Tovább-

tanulási és Pályaválasztási Tanácsadó Tagintézménye biztosít ingyenes pályaválasztási tanácsadást.

Szaktgimnázium: 2020-tól a szaktgimnáziumi képzések nagy részét a technikum váltotta fel, azonban néhány – a pedagógiai, a közművelődési valamint a művészeti – ágazatban ez az iskolatípus továbbra is megmaradt. A szaktgimnázium érettségi végzettséget adó és ehhez kapcsolódó szakképesítés megszerzésére irányuló képzési forma, mely szakirányú felsőfokú továbbtanulásra vagy munkába állásra készít fel. Az első négy évben közismereti oktatás és szakmai képzés folyik, az 5. évfolyamon már kizárólag szakmai képzés van.

Szakképző iskola: a szakképző iskolában hároméves a képzési idő. Az első évben ágazati alapoktatás, az azt követő két évben *duális képzés* folyik, elsősorban szakképzési munkaszerződéssel. A végzés után lehetőség van az érettségi vagy akár a technikus képzés megszerzésére. Mivel a szakképző iskolában és a technikumban is ágazati alapoktatás folyik a képzés első szakaszában, a 9. évfolyam végén van átjárhatóság a két iskolatípus között. Az ágazati alapoktatás ágazati alapvizsgával zárul, amely egyszerű munkakörök betöltésének a feltétele.

Szakmai vizsga: állami vizsga, amely a szakirányú oktatás során megtanult, a képzési és kimeneti követelményekben az adott szakmára speciálisan előírt szakmai ismeretek elsajátítását országosan egységes eljárás keretében méri. Sikeres szakmai vizsga a képesítés megszerzésének feltétele.

Szaktmajegyzék: Az állam által elismert szakképesítéseket tartalmazó lista. A Szaktmajegyzékben 179 alapszakma szerepel 25 ágazatba sorolva. Feltüntetik benne az ágazaton belüli szakmákat, a képzés idejét valamint a digitális kompetencia szintjét.

Tanulmányi terület (korábbi nevén tagozat): Tanulmányi lehetőségek, melyek közül a tanuló választhat.

Tanulói adatlap: A tanulónak a jelentkezési lapokkal együtt külön adatlapot is ki kell töltenie, melyen feltünteti, hogy hány jelentkezési lapot állított ki, több jelentkezés esetén – akkor is, ha ugyanarról az iskoláról van szó – feltüntetve a felvételi kérelmek tanulmányi területeinek a rangsorát.

Technikum: 2020-tól új iskolatípus, a korábbi szakgimnázium átalakításával. A képzési idő öt év. Az első két év ágazati alapozása után a szakmai oktatás *duális képzésben* folyik. A negyedik év végére három kötelező közismereti tárgyból (magyar, történelem, matematika) tesznek előrehozott érettségit a diákok. Az idegen nyelvi és a szakmai érettségire az ötödik év végén kerül sor. A szakmai érettségi a technikus szakma szakmai vizsgája lesz, így a 13. év végi sikeres vizsga után a diák két végzettséget igazoló bizonyítványt kap: érettségi bizonyítványt és technikus szakmai végzettséget igazoló oklevelet. A technikumban megszerzett tudás megteremti a lehetőségét annak, hogy a jó eredménnyel végzett tanulók az emelt szintű érettséginek számító szakmai vizsga figyelembevételével, azonos ágazaton belül, a felsőoktatásban továbbtanulhassanak.

Sikeres továbbtanulást kívánunk!

**PÁLYA
VÁLASZTÁS**

**Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálat
Továbbtanulási és Pályaválasztási
Tanácsadó Tagintézménye**

**1088 Budapest, Vas u. 8.
palyavalasztas.fpsz.hu**

FPSZ Továbbtanulási és Pályaválasztási Tanácsadó
1088 Budapest, Vas utca 8. Tel.: (1) 338 2156, 338 2794

TOVÁBBTANULÁSI „KISOKOS” 2022/2023

*Amit egy nyolcadikosnak
és szüleinek tudnia érdemes*

Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálat
Továbbtanulási és Pályaválasztási Tanácsadó
Tagintézménye

Szerkesztette: *Szatmári László*

A kiadvány szerkesztésében közreműködött:

*Barna Gyöngyi, Molnárné Pásztor Katalin,
Szabó Andrea, Urbán Viktória*

Felelős kiadó: *Gebauer Ferenc igazgató*

A kézirat lezárásának időpontja: 2022. 08. 31.